

Interná smernica IS 10/2015

Program prevencie a riešenia šikanovania, násilia, drogových závislostí a sociálno-patologických javov žiakov v škole

Čl. 1

Úvodné ustanovenia

Tento pokyn sa vydáva za účelom prevencie a riešenia šikanovania, násilia, drogových závislostí a sociálno-patologických javov žiakov v škole v súlade s Metodickým usmernením č. 7/2006-R z 28. marca 2006 k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v školách a školských zariadeniach a Národným programom boja proti drogám.

Čl. 2

Pôsobnosť

Tento pokyn sa vzťahuje na činnosť

- a) školy
- b) školského klubu detí

Čl. 3

Charakteristika pojmov

Šikanovaním rozumieme akékoľvek správanie žiaka alebo žiakov, ktorého zámerom je ublíženie inému žiakovi alebo žiakom, prípadne ich ohrozenie alebo zastrašovanie. Ide o cieľené a opakované použitie násilia voči takému žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa z najrôznejších dôvodov nevedia alebo nemôžu brániť. Šikanovanie sa prejavuje v rôznych podobách, ktoré môžu mať následky na psychickom a fyzickom zdraví.

Drogová prevencia sa definuje ako iniciatívy, aktivity a stratégie určené na to, aby sa predchádzalo zneužívaniu návykových látok, oddialil sa prvý kontakt s nimi, aby sa zamedzilo negatívnym dôsledkom spojeným so zneužívaním legálnych a nelegálnych drog. Školská prevencia obsahuje všetky vyššie uvedené aspekty, obmedzuje sa ale na školské prostredie. Zahrňuje prevenciu zneužívania drog a pravidlá a predpisy týkajúce sa drog, pomoc pri vyhľadávaní a poskytovaní starostlivosti pre ohrozených žiakov v odborných poradenských zariadeniach a službách a akékoľvek ďalšie aktivity a stratégie týkajúce sa zneužívania drog v škole.

Pod pojmom **primárna prevencia** rozumieme stratégie a aktivity určené na predchádzaní prvému užitiu drogy, k vlastnému začiatku užívaniu drogy. Sekundárna prevencia zahrňuje programy, stratégie a aktivity zamerané na prevenciu vlastného zneužívania drog, včasnú identifikáciu a liečbu užívateľov drog s cieľom zabrániť vzniku závislosti na drogách (deti, ktoré už prvý kontakt, experimenty majú za „sebou“).

Čl. 4

Podstatné znaky šikanovania

- a) úmysel bezprostredne smerujúci k fyzickému alebo psychickému ublíženiu druhému,
- b) agresia jedného žiaka alebo skupiny žiakov,
- c) opakované útoky,
- d) nevyrovnaný pomer síl medzi agresorom a obeťou.

Čl. 5

Prejavy šikanovania

1. slovná agresia: nadávky, posmievanie, urážky, vyhrážanie, výsmech, nevhodné vtípkovanie a zosmiešňovanie obeť,
2. fyzická agresia: strkanie, facky, kopance, bitie, navádzanie iných na bitku, vyhrážanie sa, škrtenie, ťahanie za vlasy, pichanie kružidlom či ceruzkou,
3. iná agresia: poškodzovanie alebo skrývanie vecí obeť, trhanie, ničenie pomôcok, či oblečenia, počarbanie zošita, učebnice, úloh, privlastňovanie si vecí obeť,
4. psychické manipulovanie a týranie: zadávanie nezmyselných príkazov, nútenie k posluhovaniu a k noseniu rôznych vecí – desiata, cigarety, peniaze, šminky...
5. nepriame prejavy: žiak je počas prestávok často osamotený, nemá kamarátov, zdržuje sa v blízkosti učiteľov, prichádza neskoro na vyučovanie, vždy chodí všade posledný alebo zostáva sám v triede, pri skupinových športoch býva často volený do skupiny medzi poslednými, ak má prehovoriť pred triedou je neistý, pôsobí smutne, nešťastne, stiesnene až depresívne, zhoršuje sa niekedy náhle jeho školský prospech, jeho veci sú poškodené, znečistené, prípadne rozhádzané, máva znečistený odev, odreniny, modriny, škrabance, ktoré nedokáže uspokojivo vysvetliť.

Čl. 6

Vývoj šikanovania

1. stupeň: šikanovanie sa začína „nevinným“ odstavovaním obeť z nejakej činnosti, ktoré sa prejavuje prevažne psychickými formami násillia – ignorovaním, prehliadaním obeť, vylúčením zo skupiny, neustálymi miernymi nadávkami, posmieváním, ohováraním a intrigovaním, braním desiatej alebo iných vecí. Ak sa obeť nedokáže brániť, nikomu to nepovie a nikto v triede sa ho nezastane, vzniká riziko druhého štádia.
2. stupeň: postupne (niekedy ako výsledok skúškového stresu, neistoty, nahromadenej agresie alebo nudy agresorov) sa začína objavovať a stupňovať fyzická agresia – občasné, ale opakované strkanie, potkýnanie, naťahovanie oblečenia, ťahanie za vlasy, podtrhávajú stoličky, odstrkovanie, bitky, facky vyhladnutej obeť. Ak to učiteľ ani rodič neodhalí alebo to podceňuje, obeť sa (pod vplyvom strachu) nedokáže brániť, ostatní v triede mu nepomôžu, šikanovanie sa zosilňuje a prechádza do ďalšej fázy.
3. stupeň: v triede sa vytvorí jadro – k hlavnému agresorovi sa pridávajú ďalší, utvorí sa skupinka dvoch alebo troch šikanovateľov, ktorí už postupujú systematicky a cieľavedome s cieľom upevňovať svoju moc a vplyv nielen na vybranú obeť, ale aj na ostatných spolužiakov. Ak ani v tejto etape nedôjde k odhaleniu a riešeniu šikanovania v škole alebo na podnet rodiča vzniká ďalší stupeň – už rozvinutého šikanovania.
4. stupeň: k agresívnej skupinke sa pridávajú ďalší a zvyšok triedy začína obeť z rôznych dôvodov ignorovať a úplne vylučovať zo svojej spoločnosti, dokonca sa aj zúčastňovať na šikanovaní. Šikanovanie sa v „nakazenej“ triede v podstate akceptuje ako normálne správanie (nepísaný zákon), začína sa šíriť po celej škole a nadobúdať každodenný charakter.
5. stupeň: všetci rešpektujú normy „šikanovania“, agresori strácajú posledné zvyšky zábran, šikanovanie u nich môže nadobudnúť charakter závislosti a v škole „malej epidémie“, ktorej riešenie si vyžaduje veľa energie, pomoc odborníkov a navyše negatívne ovplyvní aj povest' školy.

Čl. 7

Zodpovednosť školy

- snažiť sa vytvoriť prostredie obmedzujúce vznik šikanovania,
- vhodnými prostriedkami zabrániť jeho trvaniu,
- vytvárať pozitívnu klímu v triede, v celej škole - budovať kladné medziľudské vzťahy, zodpovednosť za správanie, uvedomovanie si dôsledkov správania,
- podporovať zdravie, zdravý životný štýl,
- vytvárať školu bez drog, alkoholu a tabaku - vytvárať postoje a schopnosti odmietať tieto látky,
- v rámci primárnej prevencie informovať žiakov (primerane veku) o návykových látkach, ich účinkoch a rizikách,
- realizovať osobnostný a sociálny rozvoj, rozvoj sociálnych komunikatívnych zručností,
- komunikácia so žiakmi, medzi žiakmi a pedagógmi, spôsob vyjadrovania, oslovovania,

- zapájanie rodičov do diania v škole, informovať ich o dianí v škole,
  - vhodné využívanie voľného času – ponúknuť napr. krúžkovú činnosť
1. Škola zodpovedá za žiakov v čase školského vyučovania a školských akcií v súlade so školským zákonom, Dohovorom o právach dieťaťa a podľa pracovného poriadku školy.
  2. Za povinnosť uvedenú v predchádzajúcom bode sú zodpovední všetci pedagogickí zamestnanci školy, ktorí:
    - a) realizujú vyučovací proces,
    - b) vykonávajú počas prestávok pedagogický dozor na chodbách,
    - c) vykonávajú pedagogický dozor počas školských akcií rôzneho druhu (školské výlety, kurzy, exkurzie, kultúrne podujatia, športové podujatia a ďalšie školské akcie),
    - d) vykonávajú pedagogický dozor počas záujmových krúžkov.
  3. Škola zodpovedá aj za škodu, ktorú v čase vyučovania, resp. v dobe vykonávania tzv. prechodného dohľadu spôsobí žiak, pokiaľ ten, kto je povinný vykonávať dohľad nepreukáže, že náležitý dohľad nezanedbal (§ 422 Občianskeho zákonníka).
  4. Šikanovanie, resp. jeho náznaky, nesmie byť zamestnancami školy v žiadnej miere akceptované. Pedagogický zamestnanec musí šikanovanie medzi žiakmi bez meškania riešiť a každej jeho obeť poskytnúť okamžitú pomoc. Je povinný ihneď túto skutočnosť oznámiť triednemu učiteľovi agresora a obeť, výchovnému poradcovi, prípadne vedeniu školy.

Čl. 8

Účastníci prevencie šikanovania

1. vedenie školy – dohliada na realizáciu celoškolskej stratégie proti šikanovaniu,
2. výchovná poradkyňa – koordinuje preventívne pôsobenie, eviduje potenciálnych agresorov a obeť, spolupracuje s triednymi učiteľmi, koordinátorom prevencie a CPPP a P,
3. koordinátor prevencie – pomáha zmiernovať možné príčiny agresie, sprostredkúva kontakty s poradenskými inštitúciami,
4. triedny učiteľ – buduje triedny kolektív na báze vzájomnej dôvery medzi ním, žiakmi a rodičmi,
5. ostatní vyučujúci – aktívne sa podieľajú na nesúhlasnom postoji voči prejavom šikanovania,
6. vychovávateľky ŠKD – sledujú správanie detí v čase po vyučovaní a spolupracujú s rodičmi,
7. vedúci záujmových útvarov – vid' vychovávateľky,
8. žiaci – sledujú správanie v rámci triednych kolektívov a sú oboznámení so spôsobmi boja proti šikanovaniu,
9. rodičia – sledujú správanie svojich detí a spolupracujú s učiteľmi,
10. všetci zainteresovaní – spolupracujú s poradnými organmi – políciou, centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, prípadne centrom pedagogicko-psychologickej poradne (ďalej len „CPPP a P“ „CPPP“).

Čl. 9

Priestupková a trestnoprávna zodpovednosť

1. Šikanovanie žiakov môže v určitých prípadoch naplňať skutkovú podstatu priestupkov v zmysle zákona č. 372/1990 Z. z. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Ide predovšetkým o priestupky:
  - a) proti občianskemu spolunažívaniu,
  - b) proti majetku.
2. Zodpovedným za priestupky je ten, kto v čase spáchania priestupku dovŕšil pätnásť rok svojho veku. Ak v čase spáchania priestupku dovŕšil pätnásť rok a neprekročil osemnásť rok svojho veku, zaraďuje sa do kategórie „mladistvých“.
3. Šikanovanie žiakov môže v určitých prípadoch naplňať aj skutkovú podstatu trestných činov v zmysle zákona č. 300/2005 Z. z. - Trestný zákon. Ide najmä o trestný čin:
  - a) ohovárania,
  - b) nebezpečného vyhrážania,
  - c) ublíženia na zdraví,
  - d) obmedzovania osobnej slobody,

- e) nátlaku,
  - f) vydierania,
  - g) lúpeže,
  - h) hrubého nátlaku,
  - i) krádeže,
  - j) poškodzovania cudzej veci,
  - k) neoprávneného užívania cudzej veci.
4. Páchateľom trestného činu je ten, kto trestný čin spáchal sám. Za spolupáchateľstvo trestného činu sa považuje, ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých osôb.
  5. Trestne zodpovedný je ten, kto v čase spáchania činu dovŕšil štrnásť rok svojho veku. Žiaci, ktorí v čase spáchania trestného činu dovŕšili štrnásť rok a neprekročili osemnásť rok svojho veku sa podľa trestného zákona zaraďujú do kategórie „mladistvých“.
  6. Pedagogický zamestnanec školy, ktorý sa dozvie o prípade šikanovania a neprijme v tomto smere žiadne opatrenie, sa vystavuje riziku trestného postihu.
Konaním podľa predchádzajúceho bodu môže pedagogický zamestnanec naplňať i skutkovú podstatu trestného činu neprekazenia trestného činu, neoznámene trestného činu alebo ublíženia na zdraví, a to tak, že inému z nedbanlivosti ublíži na zdraví tým, že poruší dôležitú povinnosť vyplývajúcu z jeho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie, alebo uloženú mu podľa zákona.

Čl. 10

Postup v prípade zistenia šikanovania

V prípade, že sa v priestoroch budovy počas školského vyučovania a na školských akciách uvedených v čl. 7 bod 2, písm. c) zistí prípad šikanovania, je každý pedagogický i nepedagogický zamestnanec povinný postupovať nasledovne:

1. Zamestnanec, ktorý zistí šikanovanie, informuje o tejto skutočnosti triedneho učiteľa agresora a obeť (predtým si zistí meno a priezvisko žiakov a triedu, ktorú navštevujú), výchovného poradcu a člena vedenia školy.
2. Ak žiak svojim správaním a agresivitou ohrozuje bezpečnosť a zdravie ostatných žiakov, vyučujúcich, alebo narúša výchovu a vzdelávanie tak, že znemožňuje pokračovanie vo vyučovaní, riaditeľ školy môže umiestniť žiaka do samostatnej miestnosti za prítomnosti pedagogického zamestnanca. Riaditeľ školy bezodkladne privolá zákonného zástupcu, zdravotnú pomoc alebo Policajný zbor mesta Prešov. Toto opatrenie slúži na upokojenie žiaka a bude o ňom vyhotovený písomný záznam.
3. Triedni učitelia si na vyšetrenie prizvú daných žiakov, zamestnanca školy, ktorý skutočnosť oznámil a výchovného poradcu (pri zachovaní dôvernosti).
O danom vyšetrení spíšu zápis, pričom tento odovzdajú v jednom vyhotovení:
  - a) zákonnému zástupcovi obeť a agresora,
  - b) výchovnému poradcovi (oboznámia s ním aj vedenie školy),
  - c) jeden exemplár vložia do osobného spisu žiaka.
 V zápise popíšu skutočnosť, vyjadrenia agresora a obeť a navrhnu opatrenia na riešenie.
4. Triedni učitelia agresora a obeť v spolupráci s výchovným poradcem si pozvú na pohovor rodičov, resp. zákonných zástupcov týchto žiakov. Aj o tomto stretnutí spíšu zápis (pri zachovaní dôvernosti). K pohovoru prizvú aj člena vedenia školy.
5. Po písomnom uzavretí celého prípadu, zvážení návrhov na opatrenia, vyjadrení agresora a obeť, rodičov, resp. zákonných zástupcov týchto žiakov riaditeľ školy rozhodne o ďalšom postupe v súlade so školským poriadkom školy, pracovným poriadkom školy, resp. zákonom č. 300/2005 Z. z. - Trestný zákon a zákonom č. 372/1990 Z. z. – Zákon SR o priestupkoch.
6. Nakoľko šikanovanie je závažným negatívnym spoločenským javom, celý prípad vyšetrenia šikanovania sa bude realizovať pri zachovaní dôvernosti až do vyriešenia daného prípadu. Týmto postupom nie je dotknutá informačná povinnosť školy.
7. V prípade, že tento negatívny jav zistí žiak školy, je povinný okamžite o tejto skutočnosti informovať svojho triedneho učiteľa, výchovného poradcu, v ich neprítomnosti člena vedenia školy.

Postup pri podozrení zo zneužívania návykových látok

Tabakové výrobky - konzumácia v škole

1. odobratie a zaistenie výrobku,
2. spísanie záznamu s vyjadrením žiaka,
3. oznámenie rodičom - komunikácia s nimi,
4. výchovné opatrenie v súlade so školským poriadkom,
5. oboznámenie ostatných pedagógov, žiakov v kolektíve.

Alkohol - konzumácia v škole

1. odobratie a zaistenie výrobku,
2. pri ohrození zdravia, života škola zabezpečí potrebnú pomoc a volá lekársku pomoc,
3. ak nehrozí akútne nebezpečenstvo, spísanie záznamu s vyjadrením žiaka,
4. vyzoznenie zákonného zástupcu a ten si žiaka vyzdvihne,
5. komunikácia s rodičom.
6. výchovné opatrenie v súlade so školským poriadkom,
7. oboznámenie ostatných pedagógov, žiakov v kolektíve,
8. kontaktovať odbor sociálnych vecí príslušného úradu pri opakovaní sa situácie a v závažných prípadoch.

Alkohol - nález v škole

1. odobratie a zaistenie výrobku,
2. okamžite informovať vedenie školy,
3. spísanie záznamu s vyjadrením žiaka, ak bol nájdený u neho oznámenie rodičom, komunikácia s nimi,
4. výchovné opatrenie v súlade so školským poriadkom
5. oboznámenie ostatných pedagógov, žiakov v kolektíve.

Omamné a psychotropné látky - konzumácia v škole

1. odobratie a zaistenie výrobku,
2. pri ohrození zdravia, života škola zabezpečí potrebnú pomoc a volá lekársku pomoc,
3. ak nehrozí akútne nebezpečenstvo, spísanie záznamu s vyjadrením žiaka,
4. vyzoznenie zákonného zástupcu a ten si žiaka vyzdvihne,
5. komunikácia s rodičom,
6. výchovné opatrenie v súlade so školským poriadkom,
7. oboznámenie ostatných pedagógov, žiakov v kolektíve,
8. odbor sociálnych vecí príslušného úradu pri opakovaní sa situácie a v závažných prípadoch - oznamovacia povinnosť orgánom sociálno-právnej ochrany dieťaťa, PZ.

Omamné a psychotropné látky – distribúcia

1. pri podozrení na distribúciu musí škola vždy informovať PZ SR

Omamné a psychotropné látky - nález

1. odobratie a zaistenie látky,
2. netestujeme chemické zloženie,
3. spísanie záznamu,
4. ak bola látka nájdená u žiaka, ten sa k tomu písomne vyjadrí,
5. za prítomnosti svedka je látka vložená do obálky, zapíše sa dátum, čas a miesto nálezu, obálka sa zapečatí (prelepiť s pečiatkou školy) a uschová sa,
6. škola vyzozumie PZ SR, tá latku identifikuje a zaistí.

Čl. 11

Činnosť v rámci preventívnych opatrení

1. Základným preventívnym opatrením školy je osvojiť si základný princíp „Sme škola, kde sa šikanovanie netoleruje v žiadnych podobách!“

T : stály

Z: všetci zamestnanci

2. S podstatou, formami a nebezpečnými dôsledkami šikanovania ako antisociálneho správania jednotlivcov i skupín sa oboznámia všetci žiaci, zamestnanci školy a rodičovská verejnosť. Pre žiakov, pedagogických zamestnancov i rodičov je potrebné vedieť, že tieto formy správania nie sú neškodným humorom a zábavou. Musia sa oboznámiť predovšetkým s negatívnymi

dôsledkami šikanovania, a to tak pre jeho obeť, ako i pre agresorov. Za zvlášť nebezpečné je potrebné považovať tendenciu podceňovať počiatočné prejavy šikanovania.

T : priebežne
poradca

Z: škol. špeciál. ped., výchovný

3. Počas všetkých vyučovacích hodín, počas činnosti v školskom klube detí, počas mimoškolských aktivít, záujmovej činnosti učiteľ žiakov prijímať všeobecné hodnoty spoločnosti, identifikovať sa s nimi a konať v ich duchu v každodennom živote.

T : stály

Z : všetci zamestnanci

4. Riaditeľ školy umožní ďalšie vzdelávanie v tomto smere podľa akreditovaných programov výchovnému poradcovi, koordinátorovi prevencie, školskému špeciálnemu pedagógovi a ďalším pedagogickým zamestnancom.

T : stály

Z : riaditeľ školy

5. V rámci účinnej prevencie šikanovania je dôležité najmä:

- a) vytvárať pozitívnu klímu v triede, v celej škole - budovať kladné medziľudské vzťahy, zodpovednosť za správanie, uvedomovanie si dôsledkov správania
- b) v úzkej spolupráci medzi žiakmi, zamestnancami školy, rodičmi oznamovať aj zárodky šikanovania (pri zachovaní dôvernosti takýchto oznámení)
  - dozorkonajúcemu pedagógovi,
  - vyučujúcemu,
  - triednemu učiteľovi,
  - vychovávateľovi,
  - výchovnému poradcovi,
  - školskému špeciálnemu pedagógovi,
  - vedeniu školy

T : stály

Z : v texte

- c) viesť písomné záznamy o riešení konkrétnych prípadov šikanovania T : stály Z : v texte
- d) v súlade s pracovným poriadkom, školským poriadkom vykonávať zvýšený dozor cez prestávky, pred začiatkom vyučovania, po jeho skončení i v čase mimo vyučovania žiakov, a to najmä v priestoroch, kde k šikanovaniu už došlo alebo by k nemu mohlo dochádzať

T : stály

Z : v texte

- e) oboznámiť pedagogických zamestnancov so systémom školy pre oznamovanie a vyšetrovanie šikanovania

T : 1-krát ročne

Z : koordinátor prevencie

- f) informovať pedagogických zamestnancov, žiakov, aj rodičov o tom, čo robiť v prípade, keď sa dozvedia o šikanovaní (umiestniť na prístupné miesto kontakty a telefónne číslo na inštitúcie, ktoré sa problematikou šikanovania zaoberajú)

T : september

Z: koordinátor prevencie, triedni učitelia

- g) spolupracovať s odborníkmi z CPPPaP, CPPP, ÚSVaP a s políciou

T : v prípade potreby

Z : vedenie školy

Navrhované opatrenia školy v rámci prevencie sociálno-patologických javov (SPJ)

- a) zvyšovanie odbornej úrovne pedagógov v oblasti prevencie SPJ,
- b) pravidelné oboznamovanie žiakov so školským poriadkom,
- c) dodržiavanie pravidiel - výklad, kontrola zo strany pedagógov, ale aj žiakov,
- d) pri porušovaní pravidiel - postihnutie vinníka,
- e) zvyšovanie spolupráce medzi triednym učiteľom a triedou, triednym učiteľom a rodičmi,
- f) využívať stále viac akcie „žiaci pre žiakov“ – napr. peer programy
- g) podpora zdravotnej, osobnostnej a sociálnej výchovy,
- h) systematická preventívna činnosť (napr. prednášky, besedy, predstavenia), podpora zdravého životného štýlu,
- i) využívať preventívne programy: napr. „Cesta k emocionálnej zrelosti“, „Nenič svoje múdre telo“, „Ako poznám sám seba“, „Zober loptu a nie drogy“.

Čl. 12

Metódy riešenia šikanovania

1. Pre vyšetrovanie šikanovania sa využije nasledovná stratégia:
  - a) zaistenie ochrany obetiam,
  - b) rozhovor so žiakmi, ktorí na šikanovanie upozornili, rozhovor s obeťou, s agresormi,
  - c) nájdenie vhodných svedkov, individuálne, prípadne konfrontačné rozhovory so svedkami (nikdy nekonfrontovať obeť a agresorov),
  - d) kontaktovanie rodičov alebo zákonných zástupcov,
  - e) kontaktovanie špecializovaných inštitúcií - CPPPaP, CPPP, USVaP alebo políciu, kontakt zabezpečuje výchovný poradca, prípadne vedenie školy
  - f) využitie anonymernej dotazníkovej metódy.

2. Pri výskyte skupinového násillia voči obeť sa zachová nasledovný postup:
  - a) okamžitá pomoc obeť,
  - b) dohoda riaditeľa školy s výchovným poradcom, triednymi učiteľmi a s ostatnými pedagogickými zamestnancami na postupe vyšetrovania,
  - c) vlastné vyšetrovanie,
  - d) zabránenie možnej krivej výpovede agresorov, ich izolácia bez možnosti dohodnúť sa na spoločnej výpovedi,
  - e) pokračujúca pomoc a podpora obeť,
  - f) v prípade potreby nahlásenie prípadu polícii – rozhodne riaditeľ školy,
  - g) kontaktovanie rodičov alebo zákonných zástupcov – zabezpečia triedni učiteľia,
  - h) kontaktovanie CPPPaP, USVaP alebo políciu – zabezpečí výchovná poradkyňa, prípadne vedenie školy.

Čl. 13

Opatrenia na riešenie situácie

1. Opatrenia pre obeť
  - a) individuálna práca s obeťou,
  - b) zväžiť možnosť odporučiť rodičom obeť vyhľadať individuálnu odbornú starostlivosť, napr. CPPPaP, CPPP,
  - c) zorganizovať skupinový intervenčný program školy v spolupráci s CPPPaP,
  - d) zvýšiť informovanosť a poradenstvo pre rodičov obeť.

2. Opatrenia voči agresorom
  - a) individuálna práca s agresorom,
  - b) odporúčenie rodičom agresorov vyhľadať odbornú starostlivosť, napr. CPPPaP, CPPP,
  - c) zorganizovať skupinový program v spolupráci s CPPPaP,
  - d) uloženie výchovných opatrení – pokarhanie triednym učiteľom, pokarhanie riaditeľom školy, zníženie známky zo správania,
  - e) zvýšiť informovanosť a poradenstvo pre rodičov žiakov.

3. Opatrenia v mimoriadnych prípadoch
  - a) odporučiť rodičom umiestniť žiaka na dobrovoľný diagnostický pobyt, prípadne do liečebno-výchovného sanatória alebo reedukačného centra,
  - b) oznámiť prípad príslušnému Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny – sociálno-právna ochrana detí za účelom využitia nutných výchovných opatrení v prospech maloletého v zmysle zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci, v znení neskorších predpisov,
  - c) oznámiť prípad príslušnému útvaru Policajného zboru SR, ak došlo k závažnejšiemu prípadu šikanovania, pri ktorom je podozrenie, že bol spáchaný trestný čin.

4. Riaditeľ školy poveruje prácou v Komisii k prevencii a riešeniu šikanovania v škole zamestnancov:

Výchovný poradca – predseda
Kordinátor prevencie - člen
Zástupkyňa riaditeľa školy - člen

Čl. 14

Spolupráca školy s rodičmi žiakov

Pri podozrení na šikanovanie žiaka je potrebná spolupráca vedenia školy, koordinátora prevencie, prípadne výchovného poradcu a ďalších pedagogických zamestnancov tak s rodinou obeť, ako aj s rodinou agresora. Nedá sa však predpokladať, že rodičia budú vždy hodnotiť situáciu objektívne, preto sa odporúča upozorniť ich na to, aby si všímali možné príznaky šikanovania a ponúknúť im pomoc. Pri pohovore s rodičmi majú dbať pedagogickí zamestnanci na taktný prístup a najmä na zachovanie dôvernosti informácií.

1. Pri podozrení na šikanovanie žiaka sú koordinátor prevencie, výchovný poradca, ale hlavne triedni učitelia povinní upozorniť rodičov žiakov:
  - a) aby si všímali možné príznaky šikanovania, násilia a nežiaducich sociálno-patologických javov
  - b) súčasne im ponúknuť pomoc.Táto povinnosť platí tak pre rodinu obeť, ako aj pre rodinu agresora.
2. Pri pohovore s rodičmi sú učitelia povinní dbať na taktný prístup a najmä zachovanie dôvernosti informácií.
3. Žiacka rada prostredníctvom svojích členov tiež zabezpečí svoju účasť na riešení negatívnych účinkov správania žiakov v škole.
4. Spoluprácu pri danej problematike so špecializovanými inštitúciami za školu zabezpečuje výchovný poradca, koordinátor prevencie a vedenie školy.
5. Pri podozrení, že šikanovanie naplnilo skutkovú podstatu priestupku alebo trestného činu, je riaditeľ školy povinný oznámiť túto skutočnosť príslušnému útvaru PZ SR.
6. Riaditeľ školy je povinný bez zbytočného odkladu oznámiť orgánu sociálno-právnej ochrany skutočnosti, ktoré ohrozujú žiaka, alebo že žiak spáchal trestný čin, prípadne opakovane páchal priestupky.

Čl. 15

Všeobecné a záverečné ustanovenia

1. Táto smernica je v súlade s pravidlami správania a konania žiakov vrátane sankcií za ich porušenie zapracovanými v školskom poriadku školy.
2. Výchovný poradca ako aj koordinátor prevencie zapracujú ustanovenia tejto smernice do svojich plánov práce.
3. S touto smernicou budú oboznámení všetci zamestnanci školy, čo potvrdia svojím podpisom na prezenčnej listine priloženej ku smernici.
4. S touto smernicou sú povinní oboznámiť žiakov školy všetci triedni učitelia a túto skutočnosť zapísať v triednej knihe v časti „poznámky“ ako obsah triednickej hodiny.
5. Vedenie školy zabezpečí vzdelávanie v oblasti prevencie šikanovania najmä triednych učiteľov, koordinátora prevencie a výchovného poradcu.
6. S touto smernicou oboznámia rodičov, resp. zákonných zástupcov žiaka na rodičovských združeniach jednotlivých tried.
7. Táto smernica bude zverejnená na informačnej tabuli školy (pre žiakov), v zborovni školy (pre pedagogických a nepedagogických zamestnancov školy a triednych učiteľov) ako aj na webovej stránke školy.
8. Smernica nadobúda účinnosť dňom 1. januára 2016 a platí na dobu neurčitú.

V Prešove, 21. 10. 2015

.....
RNDr. Marcel Tkáč
riaditeľ školy